

ת"פ 18622/06/21 - מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים נגד מ.ש

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18622-06-21 מדינת ישראל נ' ש' (עציר)

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

על ידי ב"כ עו"ד הדס אמיר.

נגד

הנאשם

מ.ש (עציר)

באמצעות ב"כ עו"ד נג'ם חלדון

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של חבלה חמורה כלפי בן משפחה, לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א) לחוק העונשין לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי הנאשם ו-נ' (להלן: "המתלוננת") נשואים ומתגוררים יחד עם ילדיהם ב-22.5.21, בשעות הערב, עת שכבה המתלוננת במיטתה, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, ועל רקע חשדו של הנאשם, כי המתלוננת משוחחת עם גבר אחר, נכנס הנאשם לחדר השינה והחל לצעוק על

עמוד 1

המתלוננת. בשלב מסוים, חנק וצבט הנאשם את המתלוננת בצווארה וסטר בפניה. כתוצאה מכך, איבדה המתלוננת את הכרתה פעמיים, איבדה את השליטה על סוגריה והקיא. סמוך לכך, הובהלה המתלוננת לבית החולים הדסה עין כרם שם נקבע, כי נגרמו לה דימומים תוך גולגולתיים ותוך מוחיים נרחבים, אשר עשויים לגרום לנזק כרוני והמטומה מוחית. בנוסף, נגרמו למתלוננת חבלות בצוואר ובאוזן הימנית.

3. במסגרת הסדר הטיעון לא היתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש, למעט הסכמה על הטלת עונש מאסר מותנה בעבירת איומים. הטיעונים לעונש נדחו לשם קבלת תסקיר שירות מבחן.

4. ביום 13.04.22 התקבל תסקיר שירות המבחן, ואולם, בשל טענות ב"כ הנאשם כי התסקיר אינו משקף את שאמר הנאשם לקצין המבחן, נדחו הטיעונים לעונש על מנת שיתקבל תסקיר משלים. לאחר שהוגש התסקיר המשלים בעניינו של הנאשם, ב"כ הנאשם ביקש לבחון קבלת תסקיר על ידי קצין מבחן אחר, שדובר את השפה הערבית. בית המשפט ביקש לבחון זאת, ובתגובה התקבלה תשובתו של קצין המבחן המחוזי, אשר סבר כי אין מקום לשלוח את הנאשם לאבחון נוסף בנסיבות תיק זה. בית המשפט לא מצא להתערב בשיקול הדעת של קצין המבחן המחוזי.

תסקיר שירות מבחן

5. מתסקיר שירות המבחן מיום 13.04.22 עולה, כי הנאשם בן 34, נשוי ואב לשלושה ילדים בני שנתיים ועד שמונה שנים. טרם מעצרו עבד בתחום ה-----, והתגורר עם משפחתו בשכונת "-----" ב-----. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ושלושה ילדים. אביו פנסיונר ועבד שנים ממושכות כ----- ואימו עקרת בית. הנאשם תיאר קשר קרוב להוריו והוסיף, כי משפחתו תומכת בו בתקופה זו ומצויה עמו בקשר. הוא גדל ברווחה כלכלית, ושררו יחסים תקינים בין בני המשפחה. הנאשם סיים שמונה שנות לימוד. מגיל 14 החל לעבוד עם דודו בתחום ה-----, מאחר שלא מצא עניין בלימודים. בגיל 18 החל לעבוד בנוסף לעבודות ה-----, ב----- ב----- לצד אביו.

6. הנאשם והמתלוננת נישאו בשנת 2013 כאשר הנאשם היה בן 27 והמתלוננת בת 19. המתלוננת, בעלת תואר אקדמאי בחינוך, ועבדה בעבר בבית ספר, אולם מאז הריונה הראשון הפסיקה את עבודתה, וכיום היא לומדת במסלול ללימודי תואר שני.

7. אשר לקשר עם המתלוננת- הנאשם מסר, כי הם הכירו באמצעות שידוך של בן משפחה. ולדבריו כיום ולאורך השנים הם קיימו קשר טוב ואוהב. הוא ציין, כי הוא מעודד אותה להתקדם בלימודיה וביציאתה לעבודה. עוד מסר, כי לא התגלעו ביניהם ויכוחים מעולם, ומדובר באירוע ראשון של אי הסכמה ביניהם. כמו כן מסר, כי בסמוך למעשה העבירה נחשד לשווא על ידי המתלוננת ומשפחתה שהוא מקיים קשר רומנטי עם ארוסת אחיה של המתלוננת, דבר שגרם למתחים בינו לבין משפחתה. בנוסף, מסר כי בהמשך לכך חשד שלמתלוננת קשר עם גבר אחר, וכי בכוונתה לבגוד בו ולעזוב. עם זאת, הוא תיאר את חשדותיו כנקודתיים ואקראיים ושלל מורכבות מעבר לכך. אשר לעמדותיו כיום ביחס לחשדות הבגידה ההדדיות, הוא התקשה להתייחס אליהם, והדגיש כי הוא והמתלוננת החליטו לשים את אירועי העבר מאחוריהם ולהתמקד בעתידם המשותף. כמו כן תיאר, כי כיום הם מקיימים קשר זוגי וקרוב, והמתלוננת מגיעה לבקרו

לעיתים קרובות במקום מעצרו, ובכוונתם לבסס את הקשר לאחר שיחררו.

8. אשר לשימוש בסמים- הנאשם שלל שימוש בסמים בעת עריכת תסקיר המעצר, בעוד שהמתלוננת מסרה כי הנאשם משתמש בסם מסוג קנאביס על בסיס יומי. בעת הכנת התסקיר לעונש, מסר הנאשם לקצין המבחן, כי במשך כשנה וחצי הוא השתמש בסמים מסוג קנאביס בתדירות של שלוש פעמים ביום. בנוסף ציין, כי בסמוך למעצרו נתפס במעבר קלנדיה כשברשותו כמות של שני גרם קנאביס בגנים נשלל רישיון הנהיגה שלו. הוא תיאר, כי חש בושה עקב כך, והעובדה שרישיונו נשלל הסבה לו פגיעה, בשל הכרחיות הנהיגה ברכב בעבודתו. בעקבות זאת החליט להפסיק את השימוש בסמים.

9. אשר לעבירה הנוכחית- הנאשם מסר, כי החלו בינו לבין המתלוננת חילופי האשמות בשל חשדותיו בדבר בגידה. לדבריו, הוויכוח התלקח וחילופי הדברים התגברו לכדי צעקות שבעקבותיהם ומתוך סערת הרגשות בה היה נתון, סטר לה פעמיים. הנאשם התקשה להסביר את התנהגותו וציין, כי זו התנהגות חריגה מצדו מאחר ששולל התנהגות אלימה כלפי נשים. הנאשם שלל רגשות אשם ובושה על מעשיו. לדבריו, הוא לא חנק אותה והיא לא איבדה את ההכרה. אשר לאמור בכתב האישום הוא הסביר, כי ארבעה ימים לאחר הוויכוח היא נפלה בשוגג מהמדרגות ובשל בעיה רפואית ממנה היא סובלת כל מכה קטנה גורמת לה לשטף דם. עוד הוסיף, כי לאחר מספר ימים של הסתה של משפחתה, ובפרט אחיה עמו הוא מצוי בסכסוך, הוגשה נגדו תלונה בטענה כי הפגיעות נעשו על רקע אלימותו. הנאשם, כאמור, שלל פגיעה קשה במתלוננת. הוא תיאר, כי על אף שסבור שלא גרם לפגיעה הקשה באשתו, הוא מצר על התנהלותו שהתבטאה בהכאתה באמצעות שתי סטירות, והוסיף כי היה עליו לנסות לפתור את הבעיה באמצעות שיח ודיבור. אשר להמשך דרכם המשותפת, הנאשם מסר, כי הוא מעוניין להמשיך את הקשר הזוגי, אך ככל שהמתלוננת תבחר להיפרד ממנו, אין לו דרך למנוע זאת ממנה ויאלץ לקבל החלטתה. הנאשם תיאר, כי הוא מצר על המחיר שהוא משלם בגין מעשיו ובכלל זה עצירת חייו, חוסר האפשרות לפרנס את בני משפחתו והפגיעה שנגרמת לילדיו בשל כך. הנאשם מסר, כי הוא נכון לכל טיפול שיסייע לו בכך שלא לחזור על מעשיו. עם זאת, שלל אפשרות של טיפול אינטנסיבי בתחום האלימות במשפחה ותיאר, כי נכון להשתלב בטיפול אמבולטורי בלבד. בנוסף, שלל נזקקות בתחום הסמים. הוא ציין, כי חש שבמהלך מעצרו עבר שינוי משמעותי בחייו והלך חשיבתו, וכי המחיר הכבד ששילם עד כה על מעשיו מהווה גורם מרתיע עבורו.

10. בפגישה שקיים שירות המבחן עם המתלוננת היא מסרה, כי כיום לומדת לימודי תואר שני לעבודה סוציאלית, אינה עובדת ומטפלת בשלושת ילדיה. היא ציינה, כי למרות מעשה העבירה היא חשה כי בינה לבין הנאשם מתקיימת מערכת יחסים המתבססת על כבוד והבנה, וכי שניהם התנהגו זה כלפי זה בצורה שאינה מכבדת, בכך שהוא היה בקשר עם ארוסת אחיה, ובכך שהיא דיברה אליו באופן מזלזל. לדבריה, הרקע להתנהגותו של הנאשם הוא שימוש ממושך בסמים. כמו כן ציינה, כי נושא השימוש של הנאשם בסמים, והעובדה כי בנם הקטן אושפז בשל בליעת קנאביס, גרמו למתיחות ביניהם, זאת בנוסף לקשריו עם ארוסתו של אחיה. עוד שיתפה, כי היא זוכרת שהנאשם סטר לה אך אינה זוכרת, כי חנק אותה מאחר ובסמוך לכך איבדה את זיכרונה. עם זאת, הניחה כי אכן נחנקה מאחר שבצווארה הופיעו סימני חניקה. לצד זאת מסרה, כי מספר ימים עובר לאירוע האלימות היא נפלה במדרגות, אך אינה בטוחה אם הנפילה היא תולדה של חוסר היציבות שחוותה כתוצאה מהאלימות שהופנתה כלפיה. עוד שיתפה, כי שוחחה עם הנאשם והם החליטו לפתוח דף חדש, וישימו את העבר מאחוריהם. היא ציינה, כי איננה חוששת מהנאשם וחושה שהיא מכירה אותו. כמו כן שללה אלימות פיזית או מילולית מצדו קודם למעשה העבירה וציינה, כי קיים ביניהם שיח פתוח ומכבד, ומעשה

העבירה אינו אופייני להתנהלותו של הנאשם.

11. אשר לגורמי הסיכוי לשיקום והסיכון לעבריינות- שירות המבחן ציין, כי הנאשם מציג חזות תקינה ומתפקדת, תוך שמתקשה להכיר בחלקים בעייתיים בהתנהגותו, ונוטה להציג פאסדה חיובית הן של קשריו הזוגיים והן של אופן גידולו. עוד ניכר, כי הנאשם מתקשה במתן ביטוי לרגשותיו ובהכרה ברגשות המפעילים אותו ומשליכים על מצבו, כגון רגשות כעס וזעם אותם נוטה לאצור בתוכו.

אשר ליחס בין הנאשם למתלוננת- שירות המבחן התרשם שבני הזוג היו נתונים במשבר מתמשך בו היו מעורבים בני משפחתם. לצד זאת, הרושם הוא מהתנהלות מטשטשת כאשר כלפי חוץ הקשיים לא דוברו, בעוד שבפועל התקיימו בקשר יחסי תלות וקנאה והפרת האיזון הזוגי סביב מצבים אלה. כל אלה מעוררים תחושת העדר שליטה, הבאה לידי ביטוי בהתנהגות אלימה מצדו של הנאשם. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן, כי קיימים קונפליקטים, חוסר אמון וקשיי תקשורת בין הנאשם למתלוננת, וכי הנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו ועל השלכותיהם, ונוטה לצמצם ולמזער את התנהלותו הבעייתית והפוגענית, תוך שמשליך זאת על גורמים חיצוניים. הנאשם מתקשה לבטא אמפתיה כלפי המתלוננת ומרוכז במחירים האישיים שמשלם. עוד התרשם שירות המבחן, כי הנאשם מבטא נכונות מילולית להשתלב בטיפול, אך לצד זאת, הנאשם אינו מבטא נכונות להתבוננות מעמיקה הן על דפוסי האלימים והן על התמכרותו לסמים, ושולל אפשרות של טיפול אינטנסיבי. עוד הנאשם התקשה להסביר את הפער בין חומרת מעשיו, לבין דיווחיו על התנהלותו התקינה עד כה, והתייחס לעבירה כאל אירוע אקראי וחרג תוך ששולל התבוננות מעמיקה יותר. עוד ניתן דגש לדפוסי ההתקשורת בין בני הזוג אשר נוכח התלות ביניהם והגוננות מצד המתלוננת כלפיו, תוך ביטול של מצבי סיכון מצידה, היא תתקשה להציב גבולות להתנהגותו, כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות העבירה.

לצד זאת, ציין שירות המבחן כי לנאשם יכולת תעסוקתית וכלכלית הבאה לידי ביטוי ביציבותו בעבודה וביטוי אחריות לפרנסת משפחתו. זוהי לו מעורבותו היחידה בפלילים, והוא מבטא נכונות להימנעות ממעורבות נוספת בפלילים, ונראה כי תופס את מעורבותו בפלילים כזרה לערכיו לתדמיתו ולחזותו המתפקדת. כמו כן, הוא הביע נכונות לשיקום יחסי עם המתלוננת והימנעות מעבירות נוספות. עוד נלקחה בחשבון העובדה, כי הוא הכיר שהתנהל באופן אלים במהלך ביצוע העבירה, ושולל רגשות טינה וכעס כלפי המתלוננת כיום, וביטא הסכמה ראשונית לשילוב בטיפול בקהילה שאינו אינטנסיבי, כל אלה מהווים גורמי סיכוי לשיקום.

12. בסופו של דבר, שירות המבחן העריך את הסיכון הנשקף מהנאשם כבינוני, אך לצד האמור הודגש כי אם יחזור לבצע עבירה, אזי חומרתה עשויה להיות משמעותית.

13. לאור האמור לעיל, נוכח שלילת טיפול אינטנסיבי מצד הנאשם, חומרת העבירות והסיכון הנשקף ממנו, שירות המבחן לא בא בהמלצה על שילובו של הנאשם בטיפול מחוץ לכותלי בית הסוהר. לצד זאת, המליץ על שילובו בטיפול ראשוני במסגרת שירות בתי הסוהר.

14. אשר לשאלת העונש- לנוכח חומרת העבירות וקשייו לקחת אחריות על מעשיו, ובפרט לנוכח גורמי הסיכון

הנשקפים ממנו, שירות מהבחן בא בהמלצה על ענישה מוחשית מרתיעה ומציבת גבול, אשר תתחשב בימי מעצרו, לצד מאסר מותנה כגורם מרתיע צופה פני עתיד.

תסקיר משלים

15. מתסקיר שירות המבחן המשלים מיום 30.05.22 עולה, כי שירות המבחן התרשם שהנאשם מכיר באופן חלקי בהתנהגותו האלימה. מתקשה להתבונן ולעמוד על דפוסי אישיותו העומדים ברקע למעשה העבירה, וקיים פער בין תיאוריו את התנהגותו הכללית התקינה ושלילתו להתנהלות בעייתית כלשהי, לבין חומרת העבירה ותוצאותיה.

16. להערכת שירות המבחן, נדרש טיפול אינטנסיבי ומעמיק, אשר יבחן דפוסי של הנאשם לצורך הפחתת הסיכון הנשקף ממנו. קצין המבחן התרשם, כי הנאשם טרם בשל להתבוננות בדפוסי האלימים, אולם לצד זאת התרשם מרצונו של הנאשם להימנע מביצוע עבירות בעתיד.

17. לאור האמור, שירות המבחן חזר על המלצתו כפי שניתנה בתסקיר מיום 13.04.22, לפיה, אין הוא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, והמליץ על ענישה מוחשית ומרתיעה.

טענות הצדדים לעונש

18. ב"כ המאשימה הגישה כראיות לעונש את גיליון ההרשעות התעבורתי בעניינו של הנאשם. אשר לעונש, הדגישה ב"כ המאשימה את הערכים עליהם יש להגן, העומדים בבסיס העבירות בהן הורשע הנאשם, ואת חומרת עבירות האלימות במשפחה, אשר פוגעות בשלמות הגוף ובתחושת הביטחון הבסיסית לה זכאי אדם בכלל ובין כותלי ביתו בפרט. עוד הדגישה ב"כ המאשימה את חומרת העבירות, כאשר הן מבוצעות כלפי האישה, כשישנם פערי כוחות מובנים, ופעמים אף תלות של האישה בגבר.

19. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- ציינה ב"כ המאשימה, כי אלו בוצעו כאשר המתלוננת ישנה במיטתה שעה שהנאשם נכנס לחדר השינה, חנק אותה, צבט בצווארה וסטר בפניה ובראשה. כתוצאה מכך, המתלוננת איבדה את הכרתה פעמיים, איבדה את השליטה על הסוגריה והקיא. בנסיבות אלה, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין שנתיים וחצי ועד 5 שנות מאסר לצד ענישה נלווית. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה.

20. אשר לעונש המתאים בעניינו של הנאשם- ב"כ המאשימה טענה, כי הנאשם לקח אחריות למעשיו וחסך את עדות המתלוננת. אולם, אין להתעלם מהמתואר בתסקיר שירות המבחן, כאשר הנאשם צמצם את מעשיו וחזר בו לגרסה לפיה המתלוננת נפלה במדרגות. בנוסף, אין להתעלם מהתרשמות שירות המבחן מסיכון להישנות עבירות אלימות ובצורך לטיפול אינטנסיבי ומעמיק שהנאשם טרם בשל אליו. על כן, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש בשליש התחתון של המתחם של 34 חודשי מאסר, מאסר על תנאי לרבות בעבירת האיומים ופיצוי למתלוננת.

21. מנגד, טען ב"כ הנאשם, כי עולה מתסקיר שירות המבחן שרוב דברי הנאשם הם חרטה ולקיחת אחריות. ב"כ הנאשם חזר על טענותיו, כי נפלו טעויות בתסקיר שירות המבחן לאור העובדה שהפגישות תורגמו מהשפה הערבית לעברית, ולא נערכו על ידי קצין מבחן דובר ערבית. בנוסף, טען ב"כ הנאשם, כי עולה מהתסקיר בעניינו של הנאשם שהוא עומד בכל הקריטריונים של תסקיר חיובי, ואילו רק ההתרשמות היא שלילית.

22. ב"כ הנאשם הדגיש בטיעונו, כי הנסיבות שהובילו לביצוע העבירה, נעוצות בכך שהנאשם חשב שהמתלוננת נמצאת בקשר רומנטי עם אדם אחר, מכאן, חשב שאיבד את אשתו ומשפחתו. ב"כ הנאשם הדגיש, כי מדובר באדם נעדר עבר פלילי, הנשוי במשך תשע שנים ללא סכסוכים ומקרי אלימות. עוד הוסיף, שהמתלוננת לא ידעה שניסיון הקנטור שלה, להראות לנאשם כאילו היא בקשר עם אחר, יוביל לתוצאות כאלו, ונקלעה לסכסוך ששרר בין משפחתה לבין בעלה. תגובתו המהירה של הנאשם באותו אירוע היתה חריגה, ולא משקפת כלל את אורחות חייו של הנאשם. אין מדובר באשה חסרת אונים, להיפך מדובר באשה משכילה היודעת שבעלה אינו אלים, ולקחה אחריות גם על הנסיבות שהובילו לאירוע שהיו בעטייה. ב"כ הנאשם הדגיש את הפגיעה הקשה בילדיו של הנאשם שלא ראו אותו לתקופה כה ממושכת, שכן ב"כ לא היה מוכן שיגיעו לדיון ויהיו מעורבים בעניין זה. ב"כ הנאשם סבר, כי יש להסתפק בימי מעצרו של הנאשם, שכן מדובר בתקופה בת 14 חודשים שיש בה כדי להרתיעו. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לתמיכה בטיעונו.

דברי המתלוננת

23. בפתח דבריה, ציינה המתלוננת כי היא עובדת סוציאלית ומדריכה חברתית בהכשרתה, כאשר מטרתה היא בשלום הבית ולא בפירוק המשפחה. המתלוננת הדגישה, כי היא והנאשם נשואים זה לזה למעלה מתשע שנים שבמהלכן היו ביניהם בעיות שהתגברו עליהן יחד. אשר לביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, המתלוננת שיתפה כי התגרתה בבעלה, והיא לוקחת על עצמה חלק מהאחריות. בנוסף, לטענתה, היא לא חשבה שהמכות אותן קיבלה מהנאשם יובילו לנזקים קשים. המתלוננת מסרה, כי היא אוהבת את הנאשם ומעולם לא ציפתה שירים עליה יד. כאשר הנאשם הכה אותה, ביקשה ממנו שייצא החוצה כדי שהסיטואציה לא תחמיר. לאחר מכן מסרה, כי היא יצאה מהבית ונפלה במדרגות. לטענת המתלוננת, כאשר הנאשם הכה אותה, הוא לא ידע כי היא סובלת מבעיה רפואית, שכן לא ראתה צורך לשתפו בכך. כאשר הנאשם ראה שהיא מקיאה, התקשר להוריה שיובילו אותה לבית החולים, ומסר להם שהכה אותה. לדברי המתלוננת, כשהנאשם ביקר אותה בבית החולים, הוא לא איים אליה, בכה וביקש שתסלח לו. כמו כן מסרה כי כשטופלה בבית החולים, הופעל עליה לחץ מצד משפחתה שתתלונן על הנאשם על מנת שילמד מהטעות ושמעשים אלה לא יישנו בעתיד. לצד זאת הדגישה, כי כאשר התלוננה, לא עלה בדעתה שהנאשם ישהה תקופה כה ארוכה במעצר. המתלוננת סיפרה על הקושי שלה ושל ילדיה ללא נוכחותו של הנאשם בבית. היא הדגישה, כי אין מדובר בקושי כלכלי, שכן היא שותפה לפרנסת המשפחה, אלא קושי רגשי. היא סיימה בתקווה כי המשפחה תאוחד במהרה ותשוב לתפקד משום שכעת המשפחה התפרקה, וכלשונה: "ייצא כמה שיותר מהר מהכלא על מנת שהמשפחה תחזור להיות ביחד משום שהמשפחה מתפרקת".

דברי הנאשם

24. הנאשם בדבריו האחרונים מסר, כי הייתה אי הבנה בינו לבין קצין שירות המבחן, וכי בפגישתם הנאשם מסר לקצין המבחן שהוא מודה בעובדות כתב האישום, ומוכן לקבל כל טיפול, אך קצין המבחן הבין את דבריו אחרת. הנאשם מסר, כי הוא טעה למד מטעותו ונוטל על עצמו את מלוא האחריות. כמו כן, מסר כי הוא והמתלוננת נשואים מזה תשע

שנים ומעולם לא קילל את המתלוננת. בנוסף, מסר כי הוא מתגעגע לילדיו והוא נכון להשתלב בכל תוכנית טיפולית, והוא אף ממתין מזה מספר חודשים להשתלבות כזו בתוכנית במסגרת שב"ס. עוד ציין את הקושי שלו במעצר, כאשר באגף בו הוא יושב.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

25. בהתאם לסעיף 40ב' לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

26. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מהעבירה אותה ביצע הנאשם, ענינם שמירה על גופו, שלומו, כבודו של האדם, ואבדן תחושת הביטחון הבסיסית לה זכאי אדם בכלל ובין כתלי ביתו ומצד הקרובים אליו, בפרט.

27. על עוצמת הערך המוגן, ניתן ללמוד מכך שהמחוקק קבע לצד העבירה בה הורשע הנאשם, עונש מקסימלי מחמיר של עשר שנות מאסר במקרה של גרימת חבלה חמורה כלפי בן משפחה תחת עונש מקסימלי של שבע שנות מאסר מקום בו החבלה החמורה לא נגרמה לבן משפחה.

28. בית המשפט העליון עמד על חשיבות ההגנה על הערכים המוגנים העומדים בבסיס עבירות האלימות במשפחה והכיר בחומרה היתרה שיש לייחס לעבירות אלה, כך, בין היתר, בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי..."

29. ראו גם דבריה של כב' הנשיאה א' חיות בע"פ 6539/17 אבו תהנא נ' מדינת ישראל (15.3.18), כדלהלן:

"כבר נפסק בהקשר זה כי חומרה יתרה נודעת למעשי אלימות המתבצעים בתוך המשפחה תוך ניצול מעמדו של הגורם ה"חזק" בתא המשפחתי כלפי החלשים ממנו והתלויים בו. אכן "עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות שריו התוקף בקונספציה שגויה לפניו אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו" (ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני 14.2.11)) בנסיבות כאלה, על בית המשפט מוטל ביתר שאת התפקיד להגן על הנפגע או הנפגעת ולמצות את הדין עם הפוגע".

30. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, כבר נקבע בפסיקה, כי על הענישה בעבירות אלימות במשפחה להלום את חומרת המעשים, את סלידת הציבור ממעשים אלה ואת פגיעתם הקשה בחשיבות הערך המוגן של התא המשפחתי ולנזק הנפשי הנלווה לעבירות אלו מעבר לפגיעה הגופנית. ראו בהקשר זה הדברים שנקבעו, בין היתר, בע"פ 375/22 מדינת ישראל נ' ואסים בסל (10.02.22), מפי כב' השופט י' אלרון:

"בית משפט זה עמד, לא פעם ולא פעמיים, על מדיניות הענישה המחמירה שיש לנקוט בעבירות אלימות מסוג זה. כפי שצינתי במקרה אחר:

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, המבוצעות בהסתר מאחורי מפתן הדלת; הפגיעה הקשה שהן מסבות לתחושת הביטחון של בני המשפחה - וקורבנות המעשים בפרט; והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף...

על בית המשפט להוסיף ולפעול כמיטב יכולתו במאמציו למיגור תופעה קשה זו - כך במישור הרתעת העברין עצמו, וכן במישור הרתעת הרבים. בגדר זאת, אל לקביעות הנוקבות הנכללות בפסיקת בית משפט זה שחלקן אוזכרו לעיל, להיוותר בגדר רטוריקה בלבד."

31. כן ר' דבריו של כב' השופט י' עמית בע"פ 669/12 עמיאל נ' מדינת ישראל (19.04.12):

"קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל. כל זאת, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים, לעיתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בת הזוג, ותוך ניצול העובדה שהדברים מתרחשים בין כתלי הבית כשהם סמויים מן העין. התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה..."

32. לאחר שבחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת נראה, כי טווח הענישה הנוהג בעבירות של אלימות במשפחה, שבוצעו במקרים דומים, מתחיל מעונשי מאסר בפועל ממש, לתקופות משתנות, בהתאם לחומרת נסיבות העבירה, ולנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, כפי שיפורט להלן:

א. בע"פ 375/22 מדינת ישראל נ' ואסים בסל (10.02.22), בית המשפט העליון החמיר בעונש שנגזר על המשיב בגין אירוע אלים בו הכה את רעייתו במכות אגרוף בפניה, בראשה ובידה השמאלית, ושבר את אפה. באותו אירוע המשיב אף ניסה לדקור את דודו באמצעות סכין. זאת, על רקע חשדו כי המתלוננת בוגדת בו. בית המשפט העמיד את עונשו של המשיב על 30 חודשי מאסר בפועל חלף 18 חודשים. כמו כן הויתר בית המשפט על כנה את הפעלת עונש המאסר המותנה בן ה-12 חודשים מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר, כך שעל המשיב יהא לרצות 36 חודשי מאסר בפועל.

ב. בע"פ 4245/13 ג'רבאן נ' מדינת ישראל (1.8.13), המערער הורשע לאחר שמיעת הוכחות בגין ביצוע עבירה

של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. במקרה זה, המערער דרש מאשתו כי תפסיק לצעוק על הילדים ואז נטל מקל הליכה מעץ והחל להכות אותה בחוזקה בכל חלקי גופה. כתוצאה מכך נגרמו לאשתו שבר בקרסול, נפיחות ושטף דם בשוק ובכתף. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש הולם הנע בין 12 חודשים ועד 3 שנות מאסר. על המערער, בעל עבר פלילי שכלל שתי הרשעות קודמות בעבירות אלימות וסבל מנכות הושתו 14 חודשי מאסר בפועל וערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

ג. בע"פ 4834/12 פלוני נ' מדינת ישראל (26.06.13), בית המשפט העליון דחה ערעור על חומרת העונש של נאשם, נעדר עבר פלילי, שנידון ל-30 חודשי מאסר בפועל, בגין גרימת חבלה בנסיבות מחמירות ותקיפת בת זוג בנסיבות מחמירות. המתלונן נהג להכות את אשתו מאז שנישאו, ובאחד האירועים גרם לה דימום פנימי באוזן השמאלית, נקב בעור התוף וליקוי עצבי-תחושתי.

ד. בע"פ 2875/09 מאיר תורגמן נ' מדינת ישראל (26.10.09), בית המשפט העליון דחה ערעור על חומרת העונש שהגיש נאשם בעל עבר פלילי, אשר הורשע על סמך הודאתו בעבירות של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות, איומים, השמדת ראיה, הדחה בחקירה וגניבה ונידון ל-3 שנות מאסר. במקרה זה, בעקבות ויכוח שפרץ בינו לבין בת זוגו, חבט את ראשה בקיר, גרר אותה לדירתם, הכניסה למקלחת והכה אותה עד אשר התעלפה; בשלב מסוים חזרה האישה להכרה וזעקה לעזרה, אך הנאשם המשיך להכותה עד אשר איבדה את הכרתה בשנית.

ה. בע"פ 9469/03 מדינת ישראל נ' אלי אזולאי (04.03.04), בית המשפט העליון החמיר בעונשו של משיב שהכה את בת זוגו באופן קשה, תוך חניקתה והטחת ראשה בקרקע. הנאשם חדל ממעשיו, רק כאשר הבחין כי המתלוננת זבת דם. בית המשפט העליון גזר עליו 24 חודשי מאסר חלף 12 חודשים שהשית עליו בית המשפט המחוזי.

ו. בת"פ 9525-03-21 מדינת ישראל נ' פלוני (27.10.2021), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בגרימת חבלה חמורה לבת זוגו. במקרה זה, התפתח וויכוח בין הנאשם למתלוננת, במהלכו ניגש הנאשם לעבר המתלוננת שארזה באותה העת את חפציה, הפילה ארצה, התיישב עליה כשהיא שרועה על גבה וחבט בפניה מספר רב של מכות אגרופ. כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו למתלוננת שבר בארובת עין שמאל, חבלה באף, המטומות מרובות בפנים, סימני חבלה במצח, דימום תת לחמית דו צדדי, דימום מהאף, נפיחות ורגישות בפנים ובעיניים. המתלוננת נזקקה לטיפול רפואי בבית חולים שם אושפזה ליממה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין שנת מאסר ועד 3 שנות מאסר. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, שהוגש תסקיר חיובי בעניינו הוטל צו מבחן ושירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות.

ז. בת"פ 38707-09-17 מדינת ישראל נ' פלוני (09.05.18), בית המשפט המחוזי גזר 20 חודשי מאסר בפועל על נאשם, בעל עבר פלילי מכביד, חולה במחלה קשה, שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וכן בתקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות. במקרה זה, בעקבות ויכוח בין בני הזוג, תקף הנאשם את בת זוגו; באירוע אחר היכה אותה בפניה ובראשה על ידי מחשב נייד וגרם לה שברים מרובים בפנים.

ח. בת"פ 37064-04-10 מדינת ישראל נ' אלכסנדר פולשקין (08.03.11), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בגרימת חבלה חמורה לבת זוגו. במקרה זה, הנאשם תקף את המתלוננת במכת אגרוף בפניה שגרמה לנפילתה על פינת שולחן במטבח וכתוצאה מהנפילה, נגרמו למתלוננת שברים רבים בעצמות האף, פגיעה בגלגל עין ימין, וכן פגיעות בכל קירות הסינוס המקסילרי של עין ימין. בית המשפט גזר על הנאשם עונש של 30 חודשי מאסר בפועל.

ט. בת"פ 1161/05 מדינת ישראל נ' לאוניד בן ולדימיר בלן (24.01.06), הורשע הנאשם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות וכן בעבירה של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש. עניינו של פסק הדין במספר מקרים בהם הכה את המתלוננת, כאשר באחד מהם, הכה אותה עד לעילפון ונגרמו לה המטמות ושברים בפניה. הנאשם, נעדר עבר פלילי וסבל ממצב בריאותי קשה, נדון ל-6 חודשי מאסר בפועל.

33. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש להתחשב בכך שמעשיו של הנאשם חמורים ביותר. חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא מלא ובלעדי. נסיבה נוספת לחומרה היא, כי מדובר בפגיעה במתלוננת שנעשתה בדלת אמותיה, בעת שישנה במיטתה, במקום בו היא זכאית לחוש מוגנת מכל מקום אחר. תגובתו של הנאשם על רקע חשדו כי אשתו, המתלוננת, מנהלת קשר עם אחר, אינה יכולה להתקבל, וקבלת "האשמה" לאירוע על ידי נפגעת העבירה צורמת את האוזן, ואיננה יכולה להוות נסיבה לקולה, אלא להפך. מכל מקום, נקודת המוצא היא קביעה ברורה לפיה אלימות של בן משפחה כלפי בן משפחה אחר היא פסולה מיסודה ויש לשרשה. בנוסף, יש לראות בחומרה את תוצאות התקיפה שגרמה למתלוננת חבלות חמורות, לאובדן הכרה ושליטה בסוגרים שהובילו לפינויה לבית החולים. עוד ראוי לציין, כי פוטנציאל הנזק הכרוך בפגיעה בפנים ובצוואר הוא גבוה במיוחד, עלול היה להוביל לתוצאה קשה בהרבה, ואך בנס הסתיים האירוע ללא נזקים בלתי הפיכים, כפי שיכולתי להתרשם מהמתלוננת בעת שמסרה דבריה בבית המשפט.

34. לאחר שבחנתי את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ואת מדיניות הענישה הנוהגת, ועמדתי על הערך החברתי הנפגע מביצוע העבירה, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין 20 ל-40 חודשי מאסר.

העונש המתאים

35. בבואי לשקול את העונש המתאים לנאשם אשקול, בין היתר, את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה אשר מפורטות בסעיף 40א לחוק.

36. מדובר, כאמור, בנאשם כבן 34 נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים שהוא אמן על פרנסתם. שהייתו במאסר פוגעת באופן קשה בבני משפחתו הן בפן הכלכלי והן בפן הרגשי. טרם מעצרו ניהל אורח חיים נורמטיבי. הנאשם לקח אחריות מלאה למעשיו בבית המשפט ואחריות חלקית למעשיו לפני שירות המבחן, הביע חרטה עליהם וחסך זמן שיפוטי משמעותי, כמו גם את הצורך בשמיעת עדות המתלוננת. הנאשם שוהה במעצר למעלה מ-14 חודשים בהם לא ראה את ילדיו, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. בנוסף, זהו לו מאסרו הראשון, והוא נעדר עבר פלילי. יצוין, כי גיליון ההרשעות הקודמות שהוגש לפני הוא בתחום התעבורתי בלבד.

37. אשר להכנת תסקיר שירות המבחן שלא נערך בשפתו של הנאשם, דבר שהוביל לדברי ב"כ לפערים בין מה שמסרו הנאשם והמתלוננת לבין מה שנרשם בתסקיר שירות המבחן- אכן ישי קושי ממשי בעריכת תסקיר שלא בשפה אותה דובר הנאשם, תוך הסתייעות במתורגמן. עם זאת, למרבה הצער, בשל מגבלות כח אדם מדובר במציאות יום יומית. לכך יש להוסיף קושי נוסף והוא קיום המפגש באמצעות היוועדות חזותית, כאשר הנאשם עצור, דבר הגורם לקושי כפול, כפי שהתייחס לכך לאחרונה בית המשפט העליון בבש"פ 5001/22 גית נ' מדינת ישראל (27.7.22), בעניינו של עצור: "לאחר ששמעתי את טענות הצדדים במלואן ובהמלצת בית המשפט, חזר בו בא-כוח העורר מן הטענות ככל שהן נוגעות לנושא הראיות לכאורה. לצד זאת, הוסכם בהמלצת בית המשפט, על-מנת להסיר ספק, ומאחר שוועוד חזותי המלווה בתרגום יוצר מצב של מעין "מיסוך כפול", וכמובן מבלי להטיל דופי במאמץ שנעשה על ידי שירות המבחן, כי יש מקום לבדיקה נוספת על-ידי שירות המבחן שבה תוסר למצער אחת המגבלות שצוינו (הצורך בתרגום או בוועוד חזותי)". אומנם, במקרה דנן, לא הורתי על קבלת תסקיר שיערך על ידי קצין מבחן דובר השפה הערבית, לאור עמדתו של קצין המבחן המחוזי, אולם לאחר ששמעתי את דברי הנאשם, המתלוננת וב"כ הנאשם, לא התרשמתי כי הנאשם חוזר בו מהאמור בכתב האישום, אלא הוסיף על הדברים, והביע רצון מלא לעבור טיפול. בהחלט יתכן ש"מיסוך כפול" הוא זה שהוביל לפערים בדברים. מנגד, גם בדיון לפניי המתלוננת והנאשם לא הכירו במלוא חומרת העבירה, וניסו לטשטש את חומרתה ואת הנסיבות שהובילו לביצועה, להציג כאירוע חד פעמי שאינו מצריך טיפול מעמיק, כפי שאכן התרשם קצין המבחן. אשר על כן, נתתי משקל מוגבל לחומרה, בכך ששירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, אולם לנוכח הדברים מצאתי שיש לתת דגש גם לצורך בהרתעת היחיד. כמו כן נתתי משקל לשיקולי הרתעת הרבים.

38. סופו, לאחר ששקלתי את הנסיבות לחומרה ולקולה, בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים שביסוד העבירות, בנסיבות ביצוע העבירות, ובשים לב לכך שאך בנס לא נגרמו למתלוננת נזקים בלתי הפכים כתוצאה ממעשיו של הנאשם, החלטתי להטיל עליו את העונשים כדלהלן:

א. 24 חודשי מאסר, אשר ירוצו מיום מעצרו 26.5.21.

ב. 10 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, על כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. שלושה חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, יעבור כל עבירה אלימות מסוג עוון, לרבות עבירת איומים.

ד. לאור דבריה, לא מצאתי להורות על תשלום פיצוי למתלוננת בגדרי הליך זה.

בטרם חתימה, תשומת לב שב"ס לרצונו של הנאשם לעבור הליך טיפולי, ולהמלצת שירות המבחן כי יחל בהליך כזה בין כותלי שב"ס, על מנת שלא ישוב לבצע עבירות עם צאתו מבין כותלי שב"ס.

המזכירות תשלח את העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום

ניתן היום, ז' אב תשפ"ב, 04 אוגוסט 2022, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.